

6. Bölüm

ADÖLESANLARDA HIJYEN EĞİTİMİ

Ayla DİKMEN¹
Özlem DOĞU²

ÖĞRENME HEDEFLERİ

- Hijyeni tanımlayabilir.
- Bireysel hijyen uygulamalarını bilir.
- Bireysel hijyen uygulamalarını etkileyen faktörleri açıklar.
- Hijyen ile ilgili uygulamaların önemini kavrar.
- Hijyen eğitiminin amaçlarını açıklayabilir.
- Adölesan bireyin hijyen eğitimine ilişkin gereksinimlerinin kapsamlı bir değerlendirmesini yapabilir.
- Adölesan dönemde bireyin, hijyen gereksinimlerinin diğer dönemlere göre nasıl farklılaştığını açıklayabilir.
- Özel gereksinimi olan adölesanlara verilen bakım ve hijyen eğitiminde dikkat edilmesi gereken ilkeleri bilir.
- Cilt, perine, ayak ve tırnaklar, ağız, göz, kulak ve burun bakımı için hijyen prosedürleri konusunda adölesan bireye eğitim verebilir.

¹ Öğr. Gör., Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları AD.,
ayladikmen@sakarya.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları AD.,
ozlemdogu@sakarya.edu.tr

zamanı olarak bütün yaşamını biçimlendireceği dönem olarak da tanımlanır. Bu nedenle adölesan dönem; ailenin dışına çıkarak olumlu yada olumsuz yönde etkilenebileceği, her türlü riske açık olduğu ve aynı zamanda karşısına çıkan fırsatları da değerlendirilebileceği bir dönemdir. Kişisel hijyen uygulamaları; deri, göz, kulak, burun, ağız-diş, el-ayak-tırnak bakımı ve genital bölge temizliği ve bakımını içermektedir. Hijyen durumunda iyilik ya da kötülük hali kişiden kişiye değişiklik göstermekle birlikte sosyokültürel özelliği, ekonomik durumu, aile ve çevresel durum, bilgi düzeyi, motivasyonel durumu vb. birçok faktör sağlık alışkanlığı ve davranışını etkilemektedir. Hemşirelerin model doğrultusunda kapsamlı bir değerlendirme yaparak, bireyin gereksinim duyduğu konularda eğitim desteği sunması, bireye sağlık davranışı kazandırılması ve riskli davranışların önlenmesi önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

1. Berman A, Snyder S, Frandsen G. Fundamentals of Nursing: Concept, Process, and Practice. 10th ed. New Jersey: Pearson; 2016. p. 669-717.
2. Yanardağ M, Yılmaz İ. [Sağlık ve hijyen eğitimi]. Korkmaz F, editör. Sağlık ve İlk Yardım. 1. Baskı. Ankara: Pegem Akademi; 2017. p.28-40.
3. Schreglmann S. Disiplinlerarası Bağlamda Hijyen Eğitimi. 1. Baskı. Ankara: Astana Yayınları; 2020. p.12-24.
4. Güler ÖD. Kişisel Hijyen Çevre ve Sağlık. 1. Baskı. Ankara: Yazıt Yayıncılık; 2010. p.3-23.
5. Ünsal A. Hijyen uygulamaları. Aştı TA, Karadağ A, editörler. Hemşirelik Esasları: Hemşirelik Bilim ve Sanatı 2. İstanbul: Akademi Yayınları; 2016.p.442-481.
6. Gün ZT, Adana F. Çalışan Adölesanların Kişisel Hijyen Bilgi ve Davranışları. Hemşirelik Bilimi Dergisi 2019; 2(1): 23-31.
7. Başkaya Y, Turan EK, Özdemir K, Ünsal A. Adölesanlara Verilen Hijyen Eğitiminin Kişisel Hijyen Bilgi Düzeyine Etkisi: Bir Müdahale Çalışması. Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi 2021;6(2):181-190.
8. Widyasari V, Prabandari YS, Utarini A. Training Intervention To Improve Hygiene Practices İn Islamic Boarding School in Yogyakarta, Indonesia: A Mixed-Method Study. PloS one 2020;15(5):1-13.
9. Sevimoglu MY, Adana F. Mesleki Teknik Eğitim Merkezi Öğrencilerinin Kişisel Hijyen Malzemeleri Kullanım Düzeyleri. Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi 2019; 3(3):171-177.
10. Taşkiran N, Khorshid L, Sarı D. Üniversite Öğrencilerinin Hijyen Davranışlarının Karşılaştırılması. Sağlık ve Toplum 2019;29(2):65-78.
11. Çağlar S., Yılmaz ÖE, Savaşer S. Hemşirelik ve Sağlık Alanı Dışında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Sosyal El Yıkama ile İlgili Görüş ve Davranışları. GOP Taksim EAH JAREN 2018; 4(2), 83-91.
12. Potter PA, Perry AG, Stockert PA, Hall AM. Fundamentals of Nursing. 10th ed. Missouri: Elsevier; 2021. p.2870-3018.
13. Gedik AS, Şahin S. Ergenlere Verilen Menstruasyon Hijyeni Eğitiminin Etkisinin Belirlenmesi. Türkiye Klinikleri 2017; 2(2):66-75.

14. Edelman C, Kudzma E. Application of health promotion. Health Promotion Throughout the Life Span. 9th ed. Massachusetts; Elsevier; 2018.p.1836-1853.
15. Uludağ, E. Hijyen uygulamaları. Kaşıkçı M, Akın E, editörler. Temel Hemşirelik: Esaslar, Kavramlar, İlkeler, Uygulamalar. 1. Baskı. İstanbul: İstanbul Tıp Kitapevleri; 2021.p.354-382.
16. Eryılmaz A, Keven-Aklıman Ç. Bedene Yolculuk: Bedenin Fizyolojisi, Psikolojisi, Psikopatolojisi ve Psikoterapisi. 1. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık; 2017.p.56.
17. Birol L. Hemşirelik Süreci: Hemşirelik Bakımında Sistemik Yaklaşım. 11. Baskı. Ankara: Akademisyen Kitabevi; 2018. p.1-250.
18. Gordon M. Assess Notes: Nursing Assessment and Diagnostic Reasoning. F.A. Philadelphia: Davis Company; 2008. p.1-196.
19. Türk G. Marjory Gordon: Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli. Karadağ A, Çalışkan N, Baykara ZG, editör. Hemşirelik Teorileri ve Modelleri. 1. Baskı. Ankara: Akademi Basın ve Yayıncılık; 2017. p.604-619.
20. Herdman TH, Kamitsuru S. Nursing Diagnoses: Definitions and Classification 2018-2020. 11th ed. New York: Thieme; 2018.p.170-473.
21. Jarvis C, Eckhardt WA. Physical examination. Physical Examination and Health Assessment, 8th ed. Missouri: Elsevier; 2020.p. 313-951.
22. Byrd AL, Belkaid Y, Segre JA. The human skin microbiome, Nature Reviews Microbiology 2018; 16(3):143–155.
23. Zaenglein AL, Pathy AL, Schlosser BJ, Alikhan A., Baldwin HE, Berson DS, ... & Bhushan R. Guidelines of Care for the Management of Acne Vulgaris. Journal of the American Academy of Dermatology 2016;74(5):945-973.
24. Karahan N. Genital Hijyen Davranışları Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik Güvenirlik Çalışması. Istanbul Medical Journal 2017;18(3):157-162.
25. Toniazzo MP, Nodari D, Muniz FWMG, Weidlich P. Effect of mHealth in Improving Oral Hygiene: A Systematic Review With Meta-Analysis. J Clin Periodontol 2019;46(3):297-309.
26. Vernon A. and Bernard . Rational-Emotive and Cognitive-Behavioral Approaches to Child and Adolescent Mental Health: Theory, Practice, Research, Applications. (İçinde Capter 20, Rational Emotive Education as Social– Emotional Learning) Ed:Bernard Michael, Terjesan M.D. ISBN 978-3-030-53901-6 (eBook) Springer Nature Switzerland AG 2020
27. Seligman L, Reichenberg LW. Duygu-odaklı terapi sisemlerine genel bakış. Yerlikaya E, çeviri editörü. Psikolojik Danışma ve Psikoterapi Kuramları: Sistemler, Stratejiler ve Beceriler. 1. Baskı. Ankara:Pegem Akademi;2019.p.162.
28. WHO.Disability and Health. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/disability-and-health>. Erişim tarihi: 15 Temmuz 2021.